

Sygn. akt VIII U 15/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Agata Kędzierawska

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2014 r. w Gliwicach

sprawy R. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania R. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 13 listopada 2013 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu R. G. prawo do emerytury począwszy od 24 sierpnia 2013 roku;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt. VIII U 15/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 listopada 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., powołując się na ustawę z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., nr 153, poz.1227 ze zm.) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił ubezpieczonemu R. G. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z powodu nieudokumentowania na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 2 lata, 6 miesięcy i 5 dni. W decyzji wskazano, iż pozostałe wymagane warunki ubezpieczony spełnił, a za udowodniony okres stażu w warunkach szczególnych nie uznano okresu od 11 maja 1974r. do 16 czerwca 1994r. z uwagi na brak świadectwa pracy potwierdzającego wykonywanie pracy w warunkach szczególnych oraz okresu od 18 maja 1992r.

do 3 września 1992r. z powodu niezgodności między stanowiskami pracy podanymi w świadectwach pracy, który to okres pozostaje jednak bez wpływu na prawo do świadczenia.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania spornego świadczenia. Ubezpieczony podniósł, że w okresie od 11 maja 1974r. do 16 czerwca 1994r. świadczył prace w przedsiębiorstwie (...) w G., w warunkach szczególnych, a z powodu likwidacji wyżej wymienionego zakładu nie jest możliwym przedłożenie świadectw wykonywania takiej pracy. Odnośnie kolejnego zakwestionowanego okresu, odwołujący podniósł iż zakład pracy- (...) sp. z o.o. wprost potwierdził fakt wykonywania przez niego w tym okresie pracy w warunkach szczególnych wystawiając stosowne świadectwo. Ubezpieczony wniósł nadto o przesłuchanie świadków, którzy w postępowaniu przed organem rentowym złożyli stosowne oświadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko. Wymienił szczegółowo okresy uznane za pracę w warunkach szczególnych oraz okresy, których do takiej pracy nie zaliczył, wskazując na przyczyny ich nieuwzględnienia.

W piśmie procesowym z dnia 4 marca 2014r. złożonym przez zgłaszającego swój udział pełnomocnika odwołującego, podtrzymano odwołanie, a nadto wskazano, iż za uznaniem zakwestionowanego przez ZUS okresu pracy przemawiają świadectwa pracy ze stosowną adnotacją o okresach zatrudnienia w warunkach szczególnych oraz oświadczenia współpracowników i kierownika SOWI-Ł.. Ponadto zawarto w piśmie, wniosek o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania i kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 6-krotnej stawki minimalnej wg norm przepisanych. Nadto, na rozprawie w dniu 7 marca 2014r. odwołujący sprecyzował stanowisko, w tym zakresie, iż wniósł o uznanie, że w okresach pracy nieuwzględnionych przez ZUS, wykonywał prace zgodne z wykazem A, działem V, poz. 4 i 5, rozp. RM. Z 7.02.1983r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił:

Ubezpieczony R. G. urodził się (...)

W dniu 26 sierpnia 2013r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Decyzją z dnia 13 listopada 2013r. (...) Oddział w Z., odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury argumentując, iż na dzień 1 stycznia 1999r. R. G. nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 2 lata, 6 miesięcy i 5 dni.

Do pracy w szczególnych warunkach ZUS uznał ubezpieczonemu okresy zatrudnienia:

- od 2 stycznia 1996r. do 17 marca 1996r., od 30 marca 1996r. do 15 lipca 1996r., od 8 września 1996r. do 28 marca 1997r. na stanowisku cieśli w (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej (z wyłączeniem okresów pobierania zasiłków)
- od 22 lipca 1997r. do 31 grudnia 1998r. na stanowisku cieśli przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości w Zakładzie (...) Sp. z o.o. w O..

Natomiast do takiej pracy ZUS nie zaliczył ubezpieczonemu okresów zatrudnienia:

- od 11 maja 1974r. do 26 października 1975r., od 10 listopada 1977r. do 31 lipca 1991r. na stanowisku cieśli-zbrojarza w KUM (...) - SOWI w G. (z wyłączeniem okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej)
- od 1 sierpnia 1991r. do 17 maja 1992r. na stanowisku cieśli-zbrojarza w Przedsiębiorstwie Budowlano- (...) w G. (z wyłączeniem okresu urlopu bezpłatnego)

z uwagi na brak świadectw pracy w warunkach szczególnych.

- Od 18 maja 1992r. do 3 września 1992r. na stanowisku cieśli przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości w Zakładzie (...) sp. z o.o. w O.,

z uwagi na rozbieżności pomiędzy danymi wpisanymi w świadectwie pracy wystawionym przez ww. zakład pracy a świadectwie pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony legitymuje się świadectwami pracy w warunkach szczególnych:

- z dnia 25 marca 2013r. za okresy zatrudnienia od 18 maja 1992r. do 3 września 1993r. i od 22 lipca 1997r. do 22 lipca 1999r. w Zakładzie (...) sp. z o.o. w O., gdzie stale i pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku cieśli przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości, określonym w wykazie A, dziale V, poz. 5, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.
- z dnia 10 lipca 2013r. za okres zatrudnienia od 2 stycznia 1996r. do 28 marca 1997r. w (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej, gdzie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku cieśli wykonującego roboty wodno-kanalizacyjne, budowę rurociągów w głębokich wykopach, określonym w wykazie A, dziale V, poz. 1, pkt 4 stanowiącym załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 9 M.. (...) i P.. M.. B.. z dnia 1 sierpnia 1983r.

Sąd ustalił, że w spornym okresie zatrudnienia w KUM (...) - SOWI w G., mimo angażu na stanowisko cieśli-zbrojarza, ubezpieczony nie wykonywał żadnych prac cieślarskich, lecz faktycznie wykonywał pracę zbrojarza-betoniarza wraz z innymi współpracownikami w brygadzie kilkuosobowej. Przedsiębiorstwo to specjalizowało się w produkcji urządzeń mechanicznych, ciężkich pojazdów o przeznaczeniu wojskowym i cywilnym (dla górnictwa węglowego) oraz w produkcji konstrukcji stalowych, odlewów i świadczenia usług w zakresie robót budowlanych. Praca odwołującego polegała na przygotowywaniu i montowaniu zbrojeń, oraz betonowaniu fundamentów pod obrabiarki, stanów zerowych pod budynki mieszkalne, stropów. Część pracy wykonywał w hali produkcyjnej, na wydziałach odlewni, kuźni gdzie panowało duże zapylenie i hałas, wysoka temperatura i duże zanieczyszczenie, a znajdujące się tam urządzenia pozostawały w ciągłym ruchu. Natomiast pozostającą część pracy - budowlaną, wykonywał w miejscu przeznaczenia konstrukcji zbrojeniowej. Przy betonowaniu, beton również przygotowywali pracownicy brygady, w związku z czym praca ta wykonywana była w warunkach zapylenia. Pracę świadczył stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a także w nadgodzinach. Pracownicy z tytułu pracy w warunkach szczególnych otrzymywali dodatek do wynagrodzenia, podobnie jak i odwołujący.

W 1991r. (...) Oddział Wykonawstwa Inwestycyjnego (SOWI) został wyłączony z zakładu i funkcjonował jako odrębny podmiot gospodarczy: Przedsiębiorstwo Budowlano- (...) w G. i ubezpieczony stał się od 1 sierpnia 1991r. jego pracownikiem aż do 16 czerwca 1994r. W tym czasie korzystał z bezpłatnego urlopu tj. od 18 maja 1992r. do 16 czerwca 1994r., pracował wówczas na budowie eksportowej za granicą do 3 września 1992r.

W spornym okresie zatrudnienia wraz z ubezpieczonym w kraju pracowali świadkowie J. J. i M. K., którzy pracowali z ubezpieczonym w jednej brygadzie również jako zbrojarze-betoniarze oraz J. O., który przez kilka lat był kierownikiem zespołu robót ogólnobudowlanych i nadzorował prace ubezpieczonego.

Pracodawca ubezpieczonego – KUM (...) SOWI w G. nie wystawił mu świadectwa pracy w warunkach szczególnych. Obecnie zakład pracy nie istnieje.

Sąd ustalił, że ubezpieczony ukończył 60 lat życia oraz, że na dzień wejścia w życie ustawy emerytalno- rentowej posiada 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Skarżący nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz nie pozostaje w zatrudnieniu.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, akt osobowych (k. 17), zeznań świadków: J. J., M. K., J. O. oraz przesłuchania ubezpieczonego (nagranie z rozprawy z dnia 7 marca 2014r. k. 31). Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonego oraz zeznaniom świadków. Zeznania te były spójne i szczegółowe, wzajemnie

się pokrywały i uzupełniały. Nadto znalazły odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym. Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym i posiadają wiedzę na temat miejsca i charakteru wykonywanej przez niego pracy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie ubezpieczonego jest zasadne.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym

co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl ust. 2 emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa

Ubezpieczony ukończył 60 lat życia, nie jest członkiem OFE i nie pozostaje w stosunku pracy. Kwestie te nie były sporne. Spornym nie była również okoliczność posiadania przez odwołującego 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy zaliczył mu do takiej pracy jedynie 2 lata, 6 miesięcy i 5 dni.

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd przyjął, że ubezpieczony posiada wymagany 15 letni okres pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Sąd uznał, iż już ten najdłuższy zakwestionowany przez organ rentowy staż pracy w KUM (...) SOWI w G., nawet z wyłączeniami dokonany przez organ rentowy z uwagi na odbywanie służby wojskowej, wystarcza aby uznać, iż R. G. legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. 15 - letnim okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych. Już tylko wskazane w odpowiedzi ZUS na odwołanie okresy pracy tj.: 11 maja 1974r. – 26 października 1975r., 10 listopada 1977r. do 31 lipca 1991r., w których jak wykazało postępowanie dowodowe niewątpliwie ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w warunkach szczególnych wymienioną w wykazie A, dziale V, poz. 4 -

stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. - tj. prace zbrojarskie i betoniarskie, wyczerpują okres wymaganych 15 lat, a dodać należy także staż uznany przez organ rentowy – 2 lata, 6 miesięcy i 5 dni. Wobec tego nie istniała potrzeba analizowania okoliczności odbywania przez ubezpieczonego służby wojskowej czy też pracy na eksporcie.

Praca odwołującego polegała na przygotowywaniu i montowaniu zbrojeń, oraz betonowaniu fundamentów pod obrabiarki, stanów zerowych pod budynki mieszkalne, stropów. Praca wykonywana była w warunkach szczególnych, czy to na hali produkcyjnej czy w miejscu betonowania, przy zapyleniu i hałasie, wysokiej temperaturze i dużym zanieczyszczeniu. Pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, także w nadgodzinach.

Bez znaczenia pozostaje, że pracodawca nie potwierdził ubezpieczonemu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Wobec faktu, że ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki uprawniające go do wcześniejszej emerytury, Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., w pkt 1 sentencji zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od 24 sierpnia 2013r. tj. od daty ukończenia 60 roku życia.

W pkt 2 sentencji, Sąd na mocy art. 98 k.p.c. w związku z § 2 ust. 1 i 2, § 3, § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Z 2013r., poz. 461- j.t.) zasądził od ZUS O/Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, biorąc pod uwagę, iż pełnomocnik zgłosił się do udziału w sprawie już w toku postępowania, a samo postępowanie ograniczono do jednej rozprawy sądowej.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Zarządzenie:

1. uzasadnienie odnotować,
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu,
3. kalendarz 14 dni lub z wpływem.

SSO Patrycja Bogacińska-Piątek